

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 1 april 2019

Onderwerp: Evaluatie Kerststad Valkenburg 2018 en kerstmarkt Gemeentegrot 2019

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Op 11 februari jl. besloot uw raad om de regie van de organisatie kerstmarkt Gemeentegrot voor de komende jaren in handen van de gemeente te houden en de uitvoering ervan over te dragen aan externe partijen. Tevens besloot u om de evaluatie van Kerststad en Kerstmarkt evenals de definitieve hoogte van de exploitatiebijdrage tijdens uw vergadering van 1 april 2019 te bespreken.

Ter uitvoering van dit besluit treft u in deze raadsnota een korte evaluatie van Kerststad Valkenburg aan de Geul en de kerstmarkt Gemeentegrot aan en worden voorstellen gedaan met betrekking tot de exploitatie van de kerstmarkt 2019.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Zorg dragen voor de exploitatie van de kerstmarkt in de Gemeentegrot.

3. Relatie met bestaand beleid

De gemeente heeft de regie van de organisatie kerstmarkt Gemeentegrot en draagt zorg voor de uitvoering ervan.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Algemene evaluatie Kerststad Valkenburg aan de Geul

De organisatoren van de attracties binnen Kerststad Valkenburg leverden de volgende gegevens over de jaren 2015 tot en met 2018:

Locatie / Attractie	Bezoekers in 2015	Bezoekers in 2016	Bezoekers In 2017	Bezoekers In 2018
Kerstmarkt in de Gemeentegrot	161.000	140.000	156.000	155.000
Kerstmarkt in de Fluweelengrot	140.000	100.000	109.000	119.400
Wilhelminagroeven	30.000	20.000	20.000	18.000
Kerst in MergelRijk	30.000	25.000	18.800	16.000
Santa's Village (Markt op het plein)	40.000	40.000	50.000	50.000
Kunst en Muziek in de Kloosterkerk	0	0	1.000	400
Kerstparade op woensdag en zaterdag	80.000	80.000	90.000	90.000
WISH Romeinse Katakomben	0	0	300	2.750
Santa's Post Office	0	0	0	1.100
Santa's Gift Factory	40.000	28.000	25.000	11.710
Route d'Amuse (culinaire wandeling)	15.000	14.000	13.000	15.000
Winters Sprookjesbos	0	0	3.300	2.950
Overige activiteiten	10.000	7.000	5.400	2.000
TOTAAL aantal bezoekers	546.000	454.000	491.800	484.310
TOTAAL aantal unieke bezoekers (60 %)	325.000	275.000	293.000	290.000

a. Economische spin-off

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het aantal “unieke” bezoekers met 290.000 personen nagenoeg hetzelfde bleef als in 2017. Een in 2017 gehouden onderzoek¹ naar de beleving en besteding bezoekers aan Kerststad laat zien dat het gemiddelde bestedingsbedrag € 31,05 per persoon per dag is. Berekend naar 290.000 unieke bezoekers leveren de Kerststad bezoekers de economie van onze gemeente in totaal afgerond ongeveer 9 miljoen euro op.

Daarnaast leveren de bezoeken aan Kerststad Valkenburg ook indirecte inkomsten voor de gemeente op, per saldo een bedrag van afgerond € 800.000, -.

Overzicht indirecte inkomsten kerstmarkt:

- Precariobelasting	€	50.000,-
- Vermakelijkhedenretributie	€	140.000,-
- Parkeerinkomsten	€	225.000,-
- Exploitatie Polfermolen	€	195.000,-
- Toeristenbelasting	€	190.000,-
	€	<u>800.000,-</u>

Het betekent dat het totaalproduct Kerststad Valkenburg niet alleen voor de gemeenschap en haar bedrijven maar ook voor de gemeentebegroting zelf van wezenlijk belang is.

b. Verkeer en veiligheid

Voor een aantal grotere kerstattracties zijn veiligheids- en calamiteitenplannen een vereiste. Zij vormen onderdeel van de evenementenvergunning. Daarnaast is er een algemeen verkeersplan dat door een externe partij is opgesteld en door dit bedrijf in samenwerking met de lokale stichting van Verkeersregelaars wordt uitgevoerd.

De ingezette verkeersmaatregelen in 2017 werden ook in 2018 doorgevoerd. Het betrof onder andere de verkeersmaatregelen op de Daalhemerweg en de Cauberg. Doel daarvan was om de wachtende bezoekers aan de ingangen van beide grotten te scheiden van het gemotoriseerde verkeer. Dat bleek ook dit jaar weer goed te werken.

Nieuw in 2018 was het parkeren van de bussen. Daarvoor werd een autoparkeerplaats aan de Margrietlaan opgeofferd. Dat bleek uiterst goed te werken. Als overloopterrein werd op drie zaterdagen gebruik gemaakt van de Hekerweg. In 2018 kwamen er iets meer (915) bussen dan in 2017 (892).

Op alle dagen kon er goed geparkeerd worden op de bestaande parkeerplaatsen. Zelfs op de piekdagen waren er geen klachten. Het overloopterrein voor bussen in de Heek is in 2019 geen optie meer. Gezocht moet worden naar een alternatief.

Een algemeen structureel overloopterrein rond het centrum blijft een dringende wens.

¹ Belevingsonderzoek Kerststad Valkenburg aan de Geul. Uitgevoerd door Rick van Schoonhoven, afstudeerscriptie Zuyd Hogeschool 2017.

c. Crowdmanagement

Naast de Barriers nabij de ingangen aan de beide ondergrondse kerstmarkten werd ook voor wat betreft de Kerstparade een veiligheidsplan opgesteld. Elke keer dat de parade trok verzorgde een multidisciplinair team in het commandocentrum Berkelpoort de algemene coördinatie. Dat verliep zonder problemen. Voortzetting in 2019 is gewenst.

De inzet van “Hospitality guides” was ook in 2019 een goede zet. Onder leiding van de VVV Zuid-Limburg functioneerden op de drukste dagen een aantal gastheren en -vrouwen die onze gasten informeerden over looproutes, parkeerplaatsen en antwoord gaven op vragen. Voorzetting in 2019 is gewenst.

Zowel voor de kerstparade als de kerstmarkt in de Gemeentegrot werd een systeem gehuurd waarbij organisatoren, beveiligers en andere bij de veiligheid betrokken personen met elkaar konden communiceren over de uitvoering van het veiligheidsplan en de controle op naleving van de (vergunning)voorwaarden. De zogenaamde “safe sight app”. Deze bleek goed te functioneren en informatie was snel en efficiënt met elkaar te delen. Voortzetting en mogelijk uitbreiding met andere kerstattracties is gewenst.

d. Kinderkerststad

Samen met een aantal kerstattracties werd afgelopen jaar voor het eerst Kinderkerststad ontwikkeld. Een speciaal programma op de woensdagmiddag voor gezinnen met kinderen. Een speciale “Kinderkerst Expres” zorgde voor gratis vervoer van de gezinnen van de gemeentegrot naar Winters Sprookjesbos. In de attracties zelf werden speciale kinderactiviteiten georganiseerd. Na afloop kregen de kinderen een “VIP behandeling” op het Walramplein bij de kerstparade. Ongeveer 2.000 kinderen namen deel. Voor het eerste jaar werd het doel gehaald. In 2019 wordt het plan verder uitgewerkt. Met Kinderkerststad proberen we een nieuwe doelgroep (gezinnen) voor Kerststad Valkenburg te interesseren.

e. Promotie

In 2018 ontving Valkenburg aan de Geul van de Europese Unie de “European City of Christmas” Award. Deze titel werd in de promotie van Kerststad Valkenburg meegenomen. Ook dit jaar was de internationale media aandacht weer groot. De VVV Zuid-Limburg is een belangrijke partner in de coördinatie van persaandacht en persreizen. In 2018 was er onder aandacht op TV vanuit Duitsland (HR Fernsehen, WDR, NRW en ZDF Morgenmagazin), België en Nederland (Piet Paulusma, NPO2 en RTL NL). Daarnaast zijn enkele tientallen persartikelen geschreven en uitgebracht. Het complete overzicht treft u bij de raadsstukken ter inzage aan².

Evaluatie kerstmarkt Gemeentegrot

a. Organisatie

Sinds 2 juli 2018 is de gemeente regievoerder van de organisatie kerstmarkt Gemeentegrot. In slechts 4 maanden tijd moest een nieuwe organisatie en exploitatie worden opgezet. Om de organisatie mede vorm en uitvoering te kunnen geven werd als externe partij The PEPr Company BV uit Margraten gevraagd. Dit bedrijf gaf met een jong team op professionele wijze invulling aan de uitvoering. Uit een enquête onder de standhouders scoorde het team in het algemeen een 8,67 van de 10 mogelijk te behalen punten. De gemeente scoorde voor wat betreft haar relatie met de standhouders een 7,95.

² Overzicht van media aandacht en promotie, bijgehouden door de VVV Zuid-Limburg, editie 2018

b. Standhouders

Met 54 standhouders en 67 stands had de kerstmarkt een groter en breder aanbod dan in 2017. Ook waren er enkele nieuwe stands met producten die nog niet eerder werden aangeboden. 80% van de standhouders was tevreden over de omzet van de afgelopen kerstmarkt. Uit de opmerkingen van bezoekers en uit eigen ervaringen kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de geboden producten regelmatig te wensen over laat. In 2019 zal een verdere kwaliteitsslag plaatsvinden waarbij er nog meer aandacht zal gaan zijn voor streek- en duurzame producten, typische kerstproducten en buitenlandse producten die uniek zijn voor de Nederlandse markt. De werving daartoe is al gestart.

Ter bevordering van de veiligheid volgden alle standhouders en hun medewerk(st)ers een verplichte instructiebijeenkomst over de brandveiligheid en het gebruik van de blusapparatuur. De standhouders gaven met een gemiddelde score van 7,1 aan dat zij deze instructie zinvol achtten. In 2019 wordt verder vorm gegeven aan het instrueren van medewerkers in de grot.

c. Veiligheid en toezicht

Op basis van een veiligheidsplan werden veiligheidscoördinatoren, brandwachten, beveiligers, ontruimers en EHBO-ers ingezet. Met de eerder in deze adviesnota genoemde “safe sight app” kon het aanwezige personeel snel en effectief geïnformeerd worden over controles en constatering.

In de grot zelf werden ten opzichte van 2017 enkele aanvullende maatregelen getroffen. Zo is alleen nog LED verlichting toegestaan, werden eisen gesteld aan de elektriciteitskabels van de standhouders, moesten op diverse plaatsen brandwerende voorzieningen geplaatst worden en werd een andere opzet van de stands ingetekend. Ook hierover waren de standhouders met meer dan 75 % tevreden.

De kosten voor het uitvoeren van de algemene verkeers- en veiligheidsmaatregelen hebben voor 2018 in totaal € 201.000,-- bedragen. Deze kosten werden gedekt door verhoging van de toeristen heffingen.

d. Catering, cultureel programma en sfeerbepalende elementen

De catering was in handen van een combinatie, Quality Days en Oseven. Het bedrijf gaf samen met de gemeente ook invulling aan een breed cultureel programma op dagen door de week. Daarmee werd getracht een spreiding van de bezoekersstromen te realiseren. Het gewenste (spreidings)effect is helaas niet opgetreden. Desondanks worden met deze aanpak mogelijkheden gezien om bezoekers te stimuleren op dagen door de week te komen. Een concept voor 2019 wordt verder uitgewerkt.

Naast het meer zichtbaar maken van unieke grotdelen (minder dennenbomen) waren op enkele locaties “selfie objecten” geplaatst. De animo daarvoor was groot. Tienduizenden foto's vanuit de grot werden op social media gedeeld. Ook namen meer dan 500 bezoekers deel aan een winactie.

e. Bezoekers

Een algemene enquête onder de bezoekers loopt. De resultaten zijn nog niet bekend. Ze worden te zijner tijd via de commissie EFTR aan u terug gekoppeld.

5. Samenwerking

Samenwerking vindt plaats binnen het totaalproduct Kerststad Valkenburg aan de Geul.

6. Aanbestedingen

De uitvoering van diverse onderdelen van de organisatie wordt ook in 2019 in handen gelegd van externe partijen. Echter, anders dan in 2019 zullen de werkzaamheden en taken op meer onderdelen aanbesteed worden. De aanbestedingen worden binnenkort opgepakt.

7. Duurzaamheid

Bij de exploitatie van de kerstmarkt wordt in de toekomst aandacht besteed aan een aantal duurzame aspecten. Daarbij wordt onder andere gedacht aan het gebruiken van duurzame draagtassen, afvalscheiding, gebruik van alternatieve duurzame en herbruikbare producten in de catering, LED Plus verlichting, etc. Aandacht voor duurzaamheid wordt waar mogelijk bij de aanbestedingen mee genomen.

8. Financiën

Jaarrekening 2018.

Op 2 juli 2018 heeft uw raad besloten een maximale bijdrage beschikbaar te stellen van:

- € 300.000,- in de exploitatie van de kerstmarkt;
- € 100.000,- in de aanschaf/overname van goederen voor de exploitatie.

Samenvattend is het financiële resultaat over 2018 als volgt:

<i>Omschrijving</i>	<i>Raming</i>	<i>Werkelijk</i>
Overname goederen stichting	€ 100.000	€ 58.400
Exploitatiebijdrage	€ 300.000	€ 220.020
Totaal	€ 400.000	€ 278.420

Concreet betekent dit dat de totale bijdrage € 121.580,- lager is dan aanvankelijk gecalculeerd. Een nadere specificatie van het resultaat 2018 treft u aan in de bijlage bij deze raadsnota.

Begroting 2019.

Op 11 februari 2019 heeft uw raad besloten om de exploitatiebijdrage te fixeren op maximaal € 250.000,- en de definitieve hoogte van die bijdrage te bepalen op 1 april 2019, waarna vervolgens de structurele verwerking van dat bedrag in de kadernota kan plaatsvinden binnen een duurzaam sluitend meerjarenperspectief.

De nu opgestelde begroting 2019 sluit met een exploitatietekort van € 150.000,-.

Onder andere door een nog efficiëntere inkoop, door aanbestedingsvoordelen, door uitbreiding van commerciële activiteiten en door maatregelen in de tarieven sfeer hopen wij dat tekort te kunnen reduceren tot nihil. Garanties kunnen wij natuurlijk niet geven, maar wij gaan ervoor.

Wanneer het lukt om de kerstmarkt te organiseren zonder dat daarvoor een aanvullende gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is, levert dat evenement een positieve bijdrage van

€ 800.000,- aan onze begrotingspositie. Wij gaven dat eerder al aan. Lukt het dit jaar nog niet of nog niet volledig om deze taakstelling te realiseren, dan zullen wij dat tekort binnen het programma Toerisme en Economie opvangen, mits de hoogte van dat bedrag zich natuurlijk binnen de redelijke grenzen beweegt. Zo nodig kunnen wij ook nog de bestemmingsreserve evenementen inzetten.

Wanneer bij het opmaken van de definitieve financiële balans van de kerstmarkt blijkt dat de exploitatie met een positief saldo sluit, waarbij dan ook de indirecte inkomsten worden betrokken, dan zal dat voordeel op rekeningsbasis aan deze reserve worden toegevoegd. Zodoende krijgt deze reserve ook een egaliserend karakter, zodat schoksgewijze aanpassingen van de begroting worden voorkomen.

Een nadere specificatie van de begroting 2019 treft u aan in de bijlage bij deze raadsnota.

9. Communicatie

Communicatie via de gebruikelijke kanalen.

10. Afwegingen en Advies

Wij stellen uw raad voor:

- a. De evaluaties van Kerststad Valkenburg aan de Geul en de kerstmarkt in de Gemeentegrot over 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
- b. De begroting 2019 van de kerstmarkt Gemeentegrot vast te stellen.

11. Bijlagen

- Mediacampagne Kerststad Valkenburg facts and figures 2018
- Exploitatieoverzicht kerstmarkt Gemeentegrot 2018 / 2019

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 26 februari 2019;

Gehoord de raadsadviescommissie Economie Financiën Toerisme en Recreatie de dato 13 maart 2019;

B e s l u i t :

- De evaluaties van Kerststad Valkenburg aan de Geul en de kerstmarkt in de Gemeentegrot over 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
- De begroting 2019 van de kerstmarkt Gemeentegrot vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 1 april 2019.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter